

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/122/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120428430
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6120428430.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Bunzl CS s.r.o., Praha 4, Krč, Dolnokrčská 1966/54, Česká republika, IČO: 485 93 192, zastúpenej Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o., Trnava, Hlavná 31, IČO: 36 865 281, proti žalovanej obchodnej spoločnosti POLYSACK ICT, s.r.o., Nitra, Štúrova 136, IČO: 34 137 769, zastúpenej advokátom JUDr. Karolom Spišákom, Bratislava, Bajkalská 5/C, o zaplatenie sumy 61 740,29 eur s príslušenstvom, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz sp. zn. 45Up/267/2020-14 z 30. novembra 2020, proti ktorému podala žalovaná odpor. Na základe návrhu žalobkyne na pokračovanie v konaní, vec bola postúpená Okresnému súdu Nitra ako súdu príslušnému na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov. Okresný súd Nitra rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 29Cb/11/2021-274 zo 4. novembra 2022 tak, že zamietol žalobu, predmetom ktorej bol nárok žalobkyne na zaplatenie faktúr za dodaný tovar (jednotlivé druhy fólií rôznych veľkostí) a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Proti predmetnému rozsudku podala žalobkyňa odvolanie a Okresný súd Nitra predložil vec Krajskému súdu v Nitre ako súdu funkčne príslušnému na rozhodnutie o podanom odvolaní.

2. S poukazom na § 40, § 43, § 34 ods. 2 písm. b) a § 22 CSP v znení účinnom od 1. júna 2023, Krajský súd v Nitre postúpil predmetný spor vedený na tom súde pod sp. zn. 15Cob/58/2023 Krajskému súdu v Bratislave ako súdu funkčne príslušnému na konanie o odvolaní žalobkyne. Ozrejmil, že podľa právnej úpravy účinnej od 1. júna 2023, funkčne príslušným súdom na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 29Cb/11/2021-274 zo 4. novembra 2022, ktoré bolo podané do 31. mája 2023, nie je Krajský súd v Nitre, ale Krajský súd v Bratislave. Hoci odvolanie bolo podané pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých

zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, ktorý v spojení so zákonom č. 398/2022 Z. z. s účinnosťou od 1. júna 2023 okrem iného zmenil úpravu zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku a zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, Krajský súd v Nitre poukázal na skutočnosť, že prechodné ustanovenie § 471c CSP v znení „Konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.“ sa v predmetnom spore nepoužije, aplikuje sa naň nová právna úprava. S účinnosťou od 1. júna 2023 je podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 písm. d) CSP príslušný Krajský súd v Bratislave, keďže prechodné ustanovenie § 471c CSP výslovne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. V danej súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo 16. augusta 2023, konkrétne na odseky 22, 28 a 29 odôvodnenia uznesenia.

3. Krajský súd v Bratislave s postúpením veci nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že funkčne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 29Cb/11/2021-274 zo 4. novembra 2022 je Krajský súd v Nitre. Nesúhlas s postúpením veci odôvodnil tým, že odvolanie žalobkyne bolo podané 4. januára 2023, teda za účinnosti právnej úpravy Civilného sporového poriadku v znení účinnom do 31. mája 2023, kedy na konanie a rozhodovanie o podaných odvolaniach v prejednávanej veci bol kauzálna a funkčne príslušný Krajský súd v Nitre. Zmena zákona Civilného sporového poriadku, ku ktorej došlo zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, nemá vplyv na už založenú kauzálnu a funkčnú príslušnosť Krajského súdu v Nitre v prípade odvolacích konaní začatých pred 1. júnom 2023. Krajský súd v Bratislave má za to, že zavedením kauzálnej príslušnosti zákonom č. 150/2022 Z. z. nedošlo od 1. júna 2023 k prechodu výkonu súdnictva medzi krajskými súdmi v prebiehajúcich odvolacích konaniach, a teda konania o odvolaní začaté pred 1. júnom 2023 sa majú dokončiť na doteraz príslušných krajských súdoch, t. j. v prejednávanej veci na Krajskom súde v Nitre. Uvedené je i v súlade s § 36 CSP a procesnoprávnou zásadou „perpetuatio fori“, spočívajúcou v trvaní určenej súdnej príslušnosti až do skončenia konania, a to bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú inak pre určenie príslušnosti rozhodné (II. ÚS 283/2017 zo 6. októbra 2017).

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Nitre a Krajskému súdu v Bratislave podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Nitre nie je dôvodný.

5. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

6. Podľa článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

7. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu (veta za bodkočiarkou v znení účinnom od 1. júla 2023).

8. Podľa § 22 písm. d) CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie v obchodnoprávných sporoch je príslušný Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre.

9. Podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v

Bratislave.

10. Podľa § 3 ods. 4 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), sídlom Krajského súdu v Nitre je mesto Nitra a jeho obvod tvorí aj obvod Okresného súdu Nitra.

11. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky po dôkladnom preskúmaní predloženého spisového materiálu dospel k záveru, že v danom obchodnoprávnom spore o zaplatenie faktúr za dodaný tovar rozhodol Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 29Cb/11/2021-274 zo 4. novembra 2022. Proti rozsudku podala žalobkyňa dňa 4. januára 2023 odvolanie a vec bola predložená Krajskému súdu v Nitre ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Krajský súd v Nitre o odvolaní nerozhodol a v súvislosti s novelou CSP účinnou od 1. júna 2023, skúmajúc počas celého konania svoju funkčnú príslušnosť v odvolacom konaní, postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave ako súdu funkčne príslušnému. Krajský súd v Bratislave s postúpením veci nesúhlasil, pričom svoju funkčnú príslušnosť namietol najmä s poukazom na nesprávny právny záver Krajského súdu v Nitre, ktorý v procese skúmania funkčnej príslušnosti v danom spore neaplikoval prechodné ustanovenie § 471c CSP. Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť dôvodnosť nesúhlasu Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Nitre na rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 29Cb/11/2021-274 zo 4. novembra 2022.

13. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. (ďalej aj „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely, pričom v danom prípade je súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii Okresný súd Nitra, t. j. okresný súd so sídlom v obvode Krajského súdu v Nitre.

14. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konanie začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pravidlo okamžitej použiteľnosti (novej) procesnej úpravy na všetky prebiehajúce konania začaté podľa doterajších predpisov nevyžaduje výslovné zákonné zmocnenie, keďže je odvoditeľné pomocou ústavného - konformného teleologického výkladu. Preto pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach ustanovené inak, konajúce súdy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov aplikujú novú právnu úpravu počnúc momentom jej účinnosti. Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie veci vyhnutím sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v spleti prechodných ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnu povahu sporu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. júla 2017, sp. zn. III. ÚS 267/2017).

15. V rámci novely Civilného sporového poriadku bolo prijaté aj prechodné ustanovenie § 471c CSP k úpravám účinným od 1. júna 2023, predstavujúce výnimku z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného sporového poriadku, podľa ktorého konania začaté podľa prechádzajúcej právnej úpravy a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Uvedené prechodné ustanovenie tak upravuje zachovanie vecnej a miestnej príslušnosti v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023 okrem prípadov, kedy osobitný predpis výslovne upravil prechod výkonu súdnictva na iný súd. Vychádzajúc z gramatického (jazykového) výkladu daného ustanovenia,

zachovanie funkčnej ani kauzálnej príslušnosti súdu prechodné ustanovenie neupravuje. Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle zahrnúť v prechodnom ustanovení § 471c CSP aj zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti, urobil by tak obdobne, ako v prípade ustanovenia § 470 ods. 4 CSP. Pre zachovanie princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy je preto potrebné novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch obsiahnutú v § 34 ods. 2 CSP (účinnom od 1. júna 2023) aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na uvedené konštatuje, že v prejednávacom spore je s účinnosťou od 1. júna 2023 v zmysle § 34 ods. 2 písm. b) v spojení s § 22 písm. d) CSP súdom funkčne príslušným na konanie o odvolaniach proti rozsudku Okresného súdu Nitra, ktoré bolo začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023, Krajský súd v Bratislave, a to s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy a skutočnosť, že intertemporálne ustanovenie § 471c CSP neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023.

17. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na obdobné závery už vyslovené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 6Ndc/19/2023 z 28. júna 2023 a tiež v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 257/2023 z 27. júna 2023. Totožné závery, aké prijal najvyšší súd v tomto rozhodnutí, boli zároveň prijaté už v uznesení najvyššieho súdu zo 16. augusta 2023, sp. zn. 5Ndob/5/2023, z 23. augusta 2023, sp. zn. 3Ndob/8/2023 a uznesení z 23. augusta 2023, sp. zn. 4Ndob/5/2023. Najvyšší súd dopĺňa, že prijatými závermi neprichádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu zásady perpetuatio fori (§ 36 CSP), keď k zmene funkčnej príslušnosti prišlo na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporality novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu. Preto pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa predchádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré však v rámci novely Civilného sporového poriadku vo vzťahu k funkčnej príslušnosti prijaté nebolo.

18. Pokiaľ Krajský súd v Bratislave v nesúhlase s postúpením veci uviedol, že v súvislosti s novelou sa má uplatňovať zásada dokončenia vecí na súdoch príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 s výnimkou výslovne upraveného prechodu výkonu súdnictva v osobitnom predpise, Najvyšší súd Slovenskej republiky pre úplnosť poznamenáva, že v prípade § 471c CSP nejde o pravú medzeru v zákone, teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Zo znenia § 471c CSP podľa najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých do 31. mája 2023 v § 471c CSP neupravil vedome. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že zákonodarca v znení tohto prechodného ustanovenia pristúpil k vymenovaniu iných druhov príslušnosti, ktoré zostávajú zachované (vecnej a miestnej príslušnosti), avšak kauzálnu a ani funkčnú príslušnosť neuviedol. Následný prípadný rozpor s dôvodovou správou a aj usmernením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemožno odstraňovať výkladom, ktorým by sa zmenil nepochybný obsah predmetného ustanovenia (čl. 3 ods. 1 CSP). Naopak, krajským súdom prezentovaný výklad, podľa ktorého by konania o odvolaniach podaných do 31. mája 2023 mali byť dokončené na pôvodných krajských súdoch funkčne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, nerešpektuje podľa najvyššieho súdu účel sledovaný novelou, ktorým je v prvom rade špecializácia súdov, vrátane súdov krajských. Navrhovaný výklad by spôsobil neželanú dvojkoľajnosť, kedy by odvolacie konania v obchodnoprávných sporoch aj napriek zamýšľanej špecializácii naďalej prebiehali aj na krajských súdoch, ktoré už podľa novej právnej úpravy nemajú byť súčasťou špecializovaného obchodného súdnictva.

19. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s

postúpením veci Krajským súdom v Nitre nie je dôvodný a na konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Nitra je funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.